

אחרונים בבריאות: אתגר של ממש למשרד הבריאות בשילוב יוצאי אתיופיה

השינוי הקיצוני באורח החיים בארץ אל מול זה שבאתיופיה ובעיקר התזונה המערבית וההפחתה המשמעותית בפעילות הגופנית, הביאו לעלייה חדה בשכיחות מחלות כרוניות בקרב יוצאי אתיופיה, ובראשן סוכרת ■ "טנא בריאות" היא העמותה היחידה בישראל העוסקת בקידום בריאות יוצאי אתיופיה והיעדר תכנון ארוך טווח עם הבטחה למימון ותמיכה ממשלתית מסכן את המשך קיומה

פקדו גדמו

11.02.2017 16:49

שמור

[תגובות11](#) שתף בפייסבוק

הדס פרוש / פלאש90

יעקב ליצמן

יוצאי אתיופיה סובלים מקיפוח בחברה הישראלית במכלול של היבטים ושילובם בה מתקדם בקצב איטי מדי. לפי דו"ח של מכון אדווה, הכנסתם של שכירים יוצאי אתיופיה היא הנמוכה ביותר בישראל וב-2015 היוותה רק כמחצית מההכנסה הממוצעת של כלל השכירים בארץ.

בהיבט החינוכי, לפי נתוני הלמ"ס, מתוך כ-310 אלף סטודנטים בישראל, רק כ-2,700 הם ממוצא אתיופי - 0.9% מהסטודנטים - בעוד חלקם של בני העדה בציבור הכללי הוא כ-2%. אולם, היבט הבריאות הוא חשוב לא פחות, ויש להעניק לו תשומת לב ציבורית וממשלתית. "החשיפה לעולם המערבי מקלקלת הרבה מהרגלים הנכונים של בני העדה", הזהיר המשנה למנכ"ל משרד הבריאות, הפרופ' ארנון אפק, בוועדת העלייה והקליטה. פרופ' אפק לא טועה.

סיום קורס תזונה של טנא בריאות בכרמיאלמעמוד הפייסבוק של טנא בריאות

השינוי הקיצוני באורח החיים בארץ אל מול אורח חייהם באתיופיה ובעיקר התזונה המערבית וההפחתה המשמעותית בפעילות הגופנית, הביאו לעלייה חדה בשכיחות מחלות כרוניות שכמעט ולא היו קיימות בארץ מוצאם: מחלות כמו סוכרת, משקל עודף, יתר לחץ דם אסטמה ואחרות. שיעור התחלואה והסבל ממחלות אלו מאז העלייה ארצה גבר באופן ניכר.

פקדו גדמו – מנכ"ל עמותת טנא בריאות

לדוגמא, מחלת הסוכרת שכמעט ולא היתה קיימת בקרב בני העדה בזמן העלייה לישראל [עד 0.4%], הפכה נפוצה מאד עם סיכון מוגבר לסוכרת פי 2.4 והיא מופיעה ביוצאי אתיופיה בתלות למשך שהייתם בארץ, בגיל צעיר יותר, בשכיחות גבוהה יותר בזמן הריון ובמשקל גוף נמוך יותר מאשר ביהודים אחרים ילידי הארץ.

עמותת "טנא בריאות" (המילה 'טנא' משמעה בריאות באמהרית) היא העמותה היחידה בישראל העוסקת בקידום בריאותם של יוצאי אתיופיה. טנא בריאות החלה את פעילותה ב-1999 ביוזמת ד"ר ענת יפה, מתוך היחידה לאנדוקרינולוגיה ב"מרכז הרפואי הלל יפה". מ-2007 הפכה טנא בריאות לעמותה עצמאית, אשר משרתת את כלל הקהילה האתיופית ברחבי הארץ.

העמותה הקימה את שרות המתורגמנות הרפואי הראשון בארץ ומעניקה שירותי מתורגמנות רפואית הפועל 24/7 באמצעות הטלפון למוסדות הבריאות בהיקף שעומד על כ-500 פניות בחודש, מפעילה מוקד תמיכה טלפוני למענה דחוף לעשרות פניות מדי חודש, למידע רפואי וניווט במערכות הבריאות והרווחה לקהילת יוצאי אתיופיה, מפתחת חומרי הדרכה מותאמים ומבצעת פעילויות הסברה בנושא מחלות כרוניות ואורח חיים בריא לאלפי משתתפים בשנה.

יש לנו חשש כבד לגורלם הבריאותי של יוצאי אתיופיה מכיוון שפרט לעמותה שלנו לא ניתן להם בשום מקום אחר מענה לצרכיהם הייחודיים. משרד הבריאות תמך בפעילות העמותה מאז הקמתה בהיקף מימון נמוך - 40,000-200,000 שקל לשנה באופן אקראי, וללא תכנית סדורה ארוכת טווח.

לכן, למרות שקיימת ציפייה שהעמותה תמשיך ותבצע את מלאכתה, לא היתה במקביל הבטחה לרצף במימון. לדוגמה בשנים 2009, 2013-2016 לא הועבר כל מימון לפעילות הנגשת שירותי הבריאות וקידום בריאות ליוצאי אתיופיה שהיא פעילות ליבה. היעדר תכנון ארוך טווח עם הבטחה למימון ותמיכה ממשלתית גורמת להקטנת פעילות העמותה ותסכן את המשך קיומה.

בדיון ביישום התוכנית הממשלתית לשילוב מיטבי של יוצאי אתיופיה שהתקיים בוועדת העלייה והקליטה ב-17.1.2017 הבטיח פרופ' אפק, כי ייבחנו מבחני תמיכה לקופות שבהם ריכוז גבוה של יוצאי אתיופיה, הציג את הצורך בהגדלת מספר המגשרים במערכת, וביקש עבורם תקנים כעובדים רשמיים של המשרד.

במקביל, הועברו 200 אלף שקל לטנא בריאות עבור פעילות הסברה על זכויות בריאות. אנו מקווים מאד כי עבודת המטה במשרד ליישום תכניות נוספות על פי החלטת הממשלה מאוקטובר 2015 יסתיימו בקרוב ונוכל כבר במהלך שנה זו לקבל מימון שיאפשר את ביצוען של הפעילויות החשובות שמתבצעות היום ומצויות בסכנת צמצום, כמו גם הפעלה של תכניות נוספות שכבר פותחו בטנא בריאות בדגש על קידום בריאות בקרב צעירות וצעירים.

כותב הטור הוא פקדו גדמו, מנכ"ל עמותת טנא בריאות